

Próba zestawienia najslynniejszych ogierów czystej krwi arabskiej

Idalia Popławska, Anna Albera-Łojek

*Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, Katedra Szczegółowej Hodowli Zwierząt,
ul. Ciszewskiego 8, 02-786 Warszawa*

Niepowtarzalna klasa i szczególna uroda koni czystej krwi arabskiej, stanowiąc potwierdzenie ogromnego profesjonalizmu i wysokiego poziomu polskiej hodowli, zachwycały zagranicznych hodowców, można by rzec – od zawsze. Polski koń arabski – określany często mianem dobra narodowego – wyróżnia nasz kraj na arenie międzynarodowej. Doskonałość posiadanego pogłowia stanowi efekt pracy i ogromnego zaangażowania ludzi, będących nie tylko znawcami, ale przede wszystkim ogromnymi pasjonatami, którzy ukształtowali odrębny i bardzo pożądaný typ konia, definiowanego na światowym rynku jako „Pure Polish” (Lipowicz i Zbyszewski, 2013).

Kryteriami, które przyjęto jako podstawę wyboru ogierów czystej krwi arabskiej, będących najslynniejszymi, najcenniejszymi przedstawicielami rasy, stanowiły: wyniki uzyskane podczas pokazów i w gonitwach płaskich, jakość i liczebność pozostawionego potomstwa, a także rozgłos i sława, jaką cieszyły się wśród hodowców i miłośników koni orientalnych na świecie. Żadnego z wyżej wymienionych kryteriów nie traktowano jednak jako nadrzędnego. Konie arabskie słyną ze swej szczególnej urody, posiadając jednocześnie wiele cennych cech typowych dla ras prymitywnych – wytrzymałość, twardość, zdrowie i znakomite wykorzystanie paszy. W wielu krajach, także w Polsce podstawą selekcji jest doskonałość eksterieru przekładająca się na „bukiet konia arabskiego”, oceniana przez sędziów podczas pokazów. Subiektywizm ocen sędziów, a także zróżnicowane możliwości finansowe właścicieli warunkujące częstotliwość i prestiż miejsc wystawiania koni powodują, że rezultaty pokazów nie zawsze są porównywalne.

Wielka uroda nie musi iść w parze z dzielnością użytkową. Wyniki uzyskiwane w wyścigowych próbach dzielności oraz zawodach w rajdach długodystansowych są tylko jednym z parametrów branych pod uwagę przy kwalifikacji osobników do dalszego rozrodu, źródłem informacji o poziomie takich cech, jak: wytrzymałość, zdrowie i odporność. Umożliwiają ugruntowanie tych tak poświadczanych przymiotów, nie stanowią jednak podstawy doboru par do kojarzeń.

Liczebność i jakość potomstwa ogiera są wypadkową działań hodowcy – stopnia użycia reproduktora w hodowli, a także przeznaczenia mu do krycia określonych klaczy. Jedynie rozgłos, jakim dany osobnik cieszył się wśród miłośników rasy na świecie stanowi pewną miarę jego sławy. Wybór ogierów scharakteryzowanych w pracy jest niewątpliwie obarczony dozą subiektywizmu, jednak bez wątplenia wymienione poniżej osobniki należą do grupy bardzo zasłużonych dla polskiej hodowli.

Ogierzy z SK Albigowa

Stadnina Koni w Albigowej została założona przez trzeciego ordynata Łańcuta – Romana Potockiego, wielkiego znawcę i miłośnika koni. Jesienią 1947 r. zgromadzone w Albigowej po zakończeniu działań wojennych klacze odeszły do Kozienic (pełna krew) i do Skrzydłowa (półkrew), ustępując miejsca tworzącej się stadninie arabskiej. Jej kierownikiem, a następnie dyrektorem został Kazimierz Małec-

ki. W listopadzie 1947 r. dotarły do Albigowej pierwsze konie czystej krwi arabskiej z Nowego Dworu (4 klacze), a następnie 16 klaczy z przychowkiem z Posadowa. W 1948 r. etat matek zasiliły kolejne 2 klacze z Nowego Dworu i 3 z toru wyścigowego. Pierwszym ogierem stadniny był gniady Witraż (Ofir/Makata). W 1961 r. araby z Albigowej przeniesiono do SK Janów Podlaski (21 klaczy z przychowkiem) i SK Michałów. Ich miejsce do 1966 r., w którym nastąpiła likwidacja stadniny, zajęły klacze rasy Furioso-Przedświt z Zagórzyc.

CELEBES

Gniady Celebes (Witraż/Canaria po Trypolis) (fot. 1) urodził się 28 kwietnia 1949 r. Był przedstawicielem rodu męskiego Kuhailan Haifi or.ar. i linii żeńskiej Milordka (tab. 1). Ze względu na krępą budowę i niewielką wysokość w kłębie został w 1952 r. sprzedany do cyrku. Reprezentował ważny dla polskiej hodowli ród, który w obliczu braku synów Witraża zaczął zanikać. Dyrektor stadniny w Michałowie Ignacy Jaworowski rozpoczął w 1965 r. negocjacje z cyrkiem, dążąc do wymiany Celebesa na młodszego konia.

Celebes pozostawił w stadninach Michałów i Janów 98 sztuk potomstwa, utrwalając w ich genotypie i fenotypie krew Ofira i Khailana Haifi. W hodowli użyto kilku jego wartościowych synów: Melona (Celebes/Mantyla po Grand), Etapa (Celebes/Etna po Faher), Algomeja (Celebes/Algonkina po Pietuszek), Aloesa (Celebes/Algoa po Czort) i Pepi (Celebes/Pemba po Czort). Celebes padł 31 stycznia 1978 r. w Janowie Podlaskim w wieku 29 lat.

Fot. 1. Ogier Celebes (fot. Z. Raczkowska)
<https://www.bazakoni.pl/celebes-witra-canaria>
 Photo 1. Celebes stallion

Tabela 1. Rodowód ogiera Celebes
 Table 1. Pedigree of Celebes stallion

Witraż (PL)	Ofir (PL)	Kuhailan Haifi or.ar.
		Dziwa (PL)
Makata (PL)		Fetysz (PL)
		Gazella II (PL)
Canaria (PL)	Trypolis (PL)	Enwer Bey (PL)
		Kahira (PL)
	Saga (PL)	Hardy (PL)
		Jaga II (PL)

BASK

Gniady Bask (Witraż/Bałałajka po Amurath Sahib) urodził się 9 lutego 1956 r. (fot. 2, 3, 4). Reprezentował ród ogiera Kuhailan Haifi or.ar. i linię żeńską klaczy Mlecha or.ar. (tab. 2).

Na wyścigach biegał przez 4 sezony, biorąc udział w 40 gonitwach (4/40). 8 razy zajął pierwsze miejsce, 7 razy drugie i 7 trzecie (8-7-7). Po zakończeniu kariery wyścigowej powrócił do stadniny w Janowie, jednak nie użyto go w hodowli. Bask nie wzbudzał szczególnego zainteresowania wśród polskich hodowców. W 1962 r. został zakupiony przez Eugene le Croix i trafił do Arizony. Dwa lata później rozpoczęła się jego kariera pokazowa na amerykańskich ringach i niebawem stał się najsłyn-

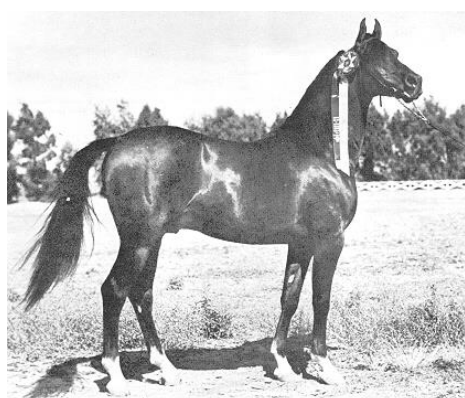
niejszym koniem arabskim. Zdobył tytuły czempiona ogierów w Scottsdale (1964), czempiona ogierów USA (1964), Top Ten Czempionatu USA w Saddle Seat (1964), wiceczempiona Saddle Seat w Spokane (1965), czempiona USA w Saddle Seat (1965), czempiona Saddle Seat w Scottsdale (1966), wiceczempiona USA w Powożeniu (1967), wiceczempiona USA w Jeździe Klasycznej (1967) oraz tytuł Legion of Merit (1965) przyznawany za wybitne osiągnięcia. Został na tak wielką skalę użyty w amerykańskiej hodowli, że do dziś występuje w rodowodach 25% koni arabskich w USA (Pudyszak, 2018). Pozostawił po sobie niebagatelną liczbę 1046 potomków, z których 495 uzyskało tytuł czempiona a 197 Czempiona Narodowego USA. Bask był nazywany „objawieniem Ameryki”. Mimo że jego poprawny typ nie urzekł polskich hodowców, dla amerykańskich stał się uosobieniem arabskiego ideału. Bask padł 24 lipca 1979 r. w wieku 23 lat. Przed wejściem do Kentucky Horse Park stoi posąg Baska naturalnej wielkości, wykonany przez Edwina Boguckiego (fot. 4) a jego miniaturka znajduje się w Janowie Podlaskim. W 2017 r. powstał film dokumentalny „BASK. The revelation of America”.

Fot. 2. Ogier Bask
<https://www.bazakoni.pl/bask-witra-baaajka>
 Photo 2. Bask stallion

Tabela 2. Rodowód ogiera Bask
 Table2. Pedigree of Bask stallion

Witraż (PL)	Ofir (PL)	Kuhaila
		Haifi or.ar.
Makata (PL)		Dziwa (PL)
		Fetysz (PL)
Bałalajka (PL)	Amurath Sahib (PL)	Gazella II (PL)
		Amurath II (AT)
	Iwonka III (PL)	Sahiba (PL)
		Ibn Mahomet (PL)
		Lysa (PL)

Fot. 3. Ogier Bask
<http://www.myfineequine.com/baskpics.htm>
 Photo 3. Bask stallion

Fot. 4. Posąg Baska w Kentucky Horse Park; <https://pl.pinterest.com/pin/245657354646721490/?lp=true>
 Photo 4. Bask statue at Kentucky Horse Park

Ogierzy z SK Janów Podlaski

W następstwie działań wojennych w 1939 r. zaginęło 80% koni z janowskiej stadniny. Część zwierząt została ewakuowana w głąb Niemiec, gdzie doczekawszy w Nettelau końca wojny jesienią 1946 r. powróciła do Polski. Początkowo ulokowano je w SK Posadowo, a po odbudowaniu stadniny w 1950 r. wróciły na swoje rodzime pastwiska do Janowa. Przez kolejne dekady sukcesom hodowlanym janowskiej stadniny towarzyszyło coraz większe zainteresowanie i rozgłos w środowisku hodowlanym na świecie.

BANDOS

Siwy Bandos (Negativ/Bandola po Witraż) (fot. 5, 6, 7) urodził się 15 stycznia 1964 r. Reprezentował ród męski Ibrahim or.ar. i linię żeńską klaczy Mlecha or.ar. Matka Bandosa, fenomenalna Bandola nazywana „królową Janowa”, a nawet „królową Polski” była jedną z najwybitniejszych klaczy w historii hodowli koni czystej krwi arabskiej (tab. 3).

Fot. 5. Ogier Bandos (fot. Z. Raczkowska)
<https://www.bazakoni.pl/Bandos-negativ-bandola>
Photo 5. Bandos stallion

Tabela 3. Rodowód ogiera Bandos
Table 3. Pedigree of Bandos stallion

Negativ (SU)	Naseem (GB)	Skowronek (PL)
		Nasra (GB)
Bandola (PL)	Taraszcza (PL)	Enwer Bey (PL)
		Gazella II (PL)
Bandola (PL)	Witraż (PL)	Ofir (PL)
		Makata (PL)
	Bałalajka (PL)	Amurath Sahib (PL)
		Iwonka III (PL)

Bandos krył w Janowie Podlaskim do osiemnastego roku życia. W 1982 r. został sprzedany na aukcji Polish Prestige za rekordową cenę 806 000 \$ do stajni Ventura Farms w USA. W swojej karierze wyścigowej biegał przez dwa sezony (2/12) (3-0-3-3). W Narodowym czempionacie koni arabskich, zorganizowanym po raz pierwszy w 1979 r. Bandos nie uczestniczył. Laury w najbardziej prestiżowych polskich pokazach zdobywało natomiast potomstwo reproduktora.

Bandos reprezentował typ saklawi i najczęściej był kojarzony z klaczami w typie kuhailan. Pozostawił po sobie ponad 250 potomków, w tym znaczną część w Ameryce. Przekazywał klasyczną arabską urodę i predyspozycje wyścigowe. Dał wiele doskonałych, niezwykle urodziwych klaczy, jak: Pentoda (Bandos/Piewica po Priboj) – matka wielu wspaniałych matek stadnych, Europa (Bandos/Eunice po Comet) i Arra (Bandos/Arba po Comet) – czempionki Polski klaczy starszych z lat 1986 i 1987, matki doskonałych koni wyścigowych, jak Europejczyk (El Paso/Europa po Bandos) i pokazowych, jak Arras (Palas/Arra po Bandos). Bandos był również ojcem czempionki Polski klaczy młodszych z 1983 r., Pianoli (Bandos/Pilarka po Palas), której niestety nie użyto w hodowli.

Fot. 6. Ogier Bandos w USA
<https://www.bazakoni.pl/bandos-negativ-bandola>
Photo 6. Bandos stallion in USA

Fot. 7. Ogier Bandos (fot. Z. Raczkowska)
<https://www.bazakoni.pl/bandos-negativ-bandola>
Photo 7. Bandos stallion

Do najcenniejszych synów reproduktora należały: Eukaliptus (Bandos/Eunice po Comet), Pepton (Bandos/Pemba po Czort) i Złoty Potok (Bandos/Zamieć po Czardasz). Bandos padł 21 września 1987 r. w wieku 23 lat. Jego imieniem została nazwana gonitwa rozgrywana na służewieckim torze wyścigowym dla 4-letnich ogierów i klaczy czystej krwi arabskiej.

EUKALIPTUS

Siwy Eukaliptus (Bandos/Eunice po Comet) (fot. 8, 9, 10) był kontynuatorem rodu męskiego ogiera Ibrahim or.ar. i rodziny klaczy Sahara or.ar. Urodził się 2 lutego 1974 r. i już jako źrebię zachwycał klasyczną urodą. W rodowodzie posiadał znakomite reproduktory, jak Abu Afas, syn Bad Afasa i wnuk Kuhailan Afasa. Eukaliptus był zimbredowany 3x4 na ogiera Amurath Sahib, którego cenną krew przekazały mu klacze Bałajka (Amurath Sahib/Iwonka III po Ibn Mahomet) i Epigona (tab. 4).

W 1979 r. został pierwszym Narodowym Czempionem Polski Ogierów Starszych. Dla rodzimej hodowli okazał się reproduktorem o epokowym znaczeniu (Abraham, 2009). Krył do 2000 r. w stadninach w Janowie, Michałowie i Kurozwękach, a także w USA podczas trzyletniej dzierżawy w latach 1980–1983. Biegając na torach wyścigowych uzyskiwał następujące wyniki: (2/13) (2-1-4-1). Pozostawił 378 potomków wyróżniających się, szczególnie w przypadku córek, ogromnymi predyspozycjami pokazowymi (Chmiel i in., 2006).

Tytuły Czempionek Polski Klaczy zdobyły: Emanacja (Eukaliptus/Emigracja po Palas) w 1987 i 1999, Emigrantka (Eukaliptus/Emigracja po Palas) w 1992, Eskława (Eukaliptus/Ekstaza po Celebes) w 1995, Grenlandia (Eukaliptus/Getynga po Palas) w 1996, Larissa (Eukaliptus/Linda po Palas) w 1997 i w 2002 r. Amra (Eukaliptus/Albigowa po Fawor). Czempionkami Europy lub Świata zostały: Emigrantka, Eskława, Emanacja oraz Erlanda (Eukaliptus/Emigracja po Palas), natomiast Pianosa (Eukaliptus/Pinia po Probat) dała jedną z najznamienitszych w światowym pogłowiu koni arabskich – Pianissimę (Gazal al Shaqab/Pianosa po Eukaliptus).

Fot. 8. Ogier Eukaliptus
<https://www.bazakoni.pl/eukaliptus-Bandos-eunice> – Photo 8. *Eukaliptus* stallion

Tabela 4. Rodowód ogiera Eukaliptus
 Table 4. Pedigree of *Eukaliptus* stallion

Bandos (PL)	Negatiw (SU)	Naseem (GB)
		Taraszcza (PL)
Eunice (PL)	Bandola (PL)	Witraż (PL)
		Bałałajka (PL)
Eunice (PL)	Comet (PL)	Abu Afas (PL)
		Carmen (PL)
	Epigona (PL)	Amurath Sahib (PL)
		Epizoda (PL)

Wśród synów Eukaliptusa na wyróżnienie zasługują Nimb (Eukaliptus/Nejtyczanka po Banat), uzdolniony wyścigowo Harbin (Eukaliptus/Halfa po Palas) i Grafik (Eukaliptus/Gaskonia po Probat), jak również jego wnuk, czempion USA – Emanor (Wojśław/Emanacja po Eukaliptus). Najbardziej wartościowe z hodowlanego punktu widzenia potomstwo uzyskiwano w efekcie kojarzenia Eukaliptusa z michałowską Emigracją (Palas/Emisja po Carycyn). Eukaliptus zakończył karierę hodowlaną w wieku 26 lat. Padł 18 lipca 2001 r. w wieku 27 lat. Jego potomstwo cieszy się ogromnym zainteresowaniem wśród hodowców zagranicznych.

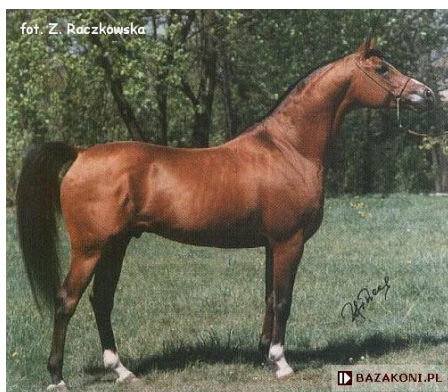
Fot. 9. Ogier Eukaliptus (fot. S. Vesty)
<http://www.janow.arabians.pl/pl/oferta/ogierzy/oo/?nrk=3780> – Photo 9. *Eukaliptus* stallion

Fot. 10. Ogier Eukaliptus
<http://www.janow.arabians.pl/pl/oferta/ogierzy/oo/?nrk=780>
 Photo 10. *Eukaliptus* stallion

EUROPEJCZYK

Wnuk Bandosa, gniady Europejczyk (El Paso/Europa po Bandos) (fot. 11, 12) był przykładem konia łączącego piękno eksterieru z wytrzymałością i szybkością. Urodził się w 1982 r. Reprezentował męski ród ogiera Kuhailan Haifi or.ar. i rodzinę klaczy Sahara or.ar. Jego przodkami byli dwaj synowie Ofira – Wielki Szlem i Witraż (poprzez Bandolę i Ellorę) (tab. 5).

Fot. 11. Ogier Europejczyk
(fot. Z. Raczkowska)

<https://www.bazakoni.pl/europejczyk-el-paso-europa>

Photo 11. Europejczyk stallion

Tabela 5. Rodowód ogiera Europejczyk
Table 5. Pedigree of Europejczyk stallion

El Paso (PL)	Czort (PL)	Wielki Szlem (PL)
		Forta (PL)
Europa (PL)	Ellora (PL)	Witraż (PL)
		Elza (PL)
Europa (PL)	Bandos (PL)	Negativ (SU)
		Bandola (PL)
	Eunice (PL)	Comet (PL)
		Epigona (PL)

Talent wyścigowy odziedziczył po ojcu, który po zakończeniu kariery hodowlanej w Polsce został kupiony przez dr Armanda Hummera za rekordową sumę 1 000 000 \$ i trafił do USA. Posiadał doskonałą karierę wyścigową (2/8) (8-0-0-0). Triumfował między innymi w Nagrodzie Porównawczej i Derby. W 1987 r. został Wiczcampionem Polski Ogierów Starszych, a w 1988 r. Czempionem Polski Ogierów Starszych.

W polskiej hodowli był użytkowany przez 8 sezonów na przestrzeni lat 1987–1995. W 1999 r. został sprzedany do USA. Miał stosunkowo długą głowę i odzwierciedlał amerykański typ konia arabskiego o predyspozycjach do użytkowania wierzchowego (Jaworski, 2007). Pozostawił ponad 200 potomków. Przekazywał spokojny charakter i zrównoważony temperament. Jego najcenniejsi synowie to: Album (Europejczyk/Alejka po Palas) (fot. 13), Esauł (Europejczyk/Estepa po Alcazar), Wezuwiusz (Europejczyk/Wizyta po Wermut), Narodowy Czempion Brazylii w kategorii ogierów – Eksport (Europejczyk/Esparceta po Fawor) oraz użytkowany z sukcesami w konkurencjach stylu western Pilaster (Europejczyk/Pipi po Banat). Najcenniejsze córki Europejczyka to: czempionka Szwecji Dekoracja (Europejczyk/Dubrawa po Penitent), Ankara (Europejczyk/Angola po Palas), Pelisa (Europejczyk/Perelka po Ernal) i Etalanta (Europejczyk/Etnografia po Aloes). W 2000 r. w państwowej hodowli czynne były 32 córki tego ogiera. Wielu z jego potomków to konie charakteryzujące się bardzo dobrymi wynikami uzyskiwanymi w wyścigowych próbach dzielności. Europejczyk padł 29 listopada 2005 r. w wieku 23 lat. Jego imię nosi gonitwa organizowana na służewieckim torze wyścigowym dla 3-letnich koni arabskich, odbywająca się na dystansie 1600 m.

Fot. 12. Ogier Europejczyk (autor nieznan, fot. z archiwum W. Kwiatkowskiego)
<http://www.janow.arabians.pl/pl/oferta/ogierzy/oo/?nrk=266> – Photo 12. Europejczyk stallion

Fot. 13. Ogier Album (fot. W. Pawłowski)
<http://www.janow.arabians.pl/pl/oferta/ogierzy/oo/?nrk=266>
 Photo 13. Album stallion

PAMIR

Siwy Pamir (Probat/Parma po Aswan) (fot. 14, 15) reprezentował linię żeńską Milordka or.ar. oraz ród ogiera Kuhailan Afas or.ar., który czasowo zatracił ciągłość w polskiej hodowli na skutek przedwczesnego upadku ogiera Comet (tab. 6). Kontynuację rodu umożliwiło wypożyczenie ze Szwecji wnuka Cometa, ogiera Probat. Pamir był przykładem konia łączącego „bukiet arabski” z dzielnością wyścigową. Urodził się w 1984 r. Wśród jego przodków można odnaleźć osobniki hodowli rosyjskiej, irlandzkiej i arabskiej.

Na torach wyścigowych biegał przez dwa sezony, biorąc udział w jedenastu gonitwach (5-0-4-2). Wygrał między innymi nagrodę Derby, Bandosa i Sambora. Uczestnicząc w pokazach dwa razy zdobył tytuł Wiceczempiona Polski Ogierów Starszych (1989 i 1990), Czempiona Polski Ogierów Starszych w 1993 r., a w 1990 r. wygrał Puchar Świata w Sztokholmie.

Fot. 14. Ogier Pamir (fot. Z. Raczkowska)
<https://www.bazakoni.pl/pamir-probat-parma>
 Photo 14. Pamir stallion

Tabela 6. Rodowód ogiera Pamir
 Table 6. Pedigree of Pamir stallion

+Probat (SE)	Pohaniec (PL)	Comet (PL)
		Planeta (PL)
	Borexix (SE)	E
		elsjor (PL)
Parma (SU)	Aswan (EG)	Bogoria (PL)
		Nazeer (EG)
	Pokanazja (SU)	Yosreia (EG)
		Knippel (SU)
		Provincia (SU)

W polskiej hodowli stanowił przez 11 sezonów (1989–2000) w stadninach w Janowie, Michałowie i Białce. Podczas aukcji w 2000 r. został sprzedany do Brazylii za cenę 100 000 \$. Pamir dawał mocno zbudowane i charakteryzujące się dobrym typem i ruchem potomstwo, które uzyskiwało doskonałe wyniki w wyścigach płaskich. Pozostawił po sobie ponad 170 koni, w większości w Polsce, ale także we Włoszech, Wielkiej Brytanii, Niemczech, USA, Belgii, ZEA, Francji oraz Brazylii.

Jego najlepsi synowie to: Czempion Polski i zwycięzca Nagrody Porównawczej oraz Derby – Batoryskaf (Pamir/Bajeczka po Bandos), Wyścigowy Koń Roku, zwycięzca Derby i Nagrody Porównawczej – Gepard (Pamir/Giza po Pepton) (fot. 16) i dwukrotny Wiceczempion Skandynawii – Alt (Pamir/Alejka po Palas). Najlepszą córką była Młodziejowa Czempionka Polski, dwukrotna Wiceczempionka Polski Klaczy Starszych, Czempionka Europy (1999), Wielkiej Brytanii (2000) i Wiceczempionka Pucharu Narodów w Aachen (1999) – klacz Emilda (Pamir/Emanacja po Eukaliptus). Dla upamiętnienia Pamira nazwano jego imieniem gonitwę rozgrywaną dla 5-letnich i starszych koni czystej krwi arabskiej na dystansie 2200 m.

Fot. 15. Ogier Pamir (fot. Z. Raczkowska)
<https://www.bazakoni.pl/pamir-probat-parma>
Photo 15. Pamir stallion

Fot. 16. Ogier Gepard przed startem w gonitwie Derby w 1995 r. (fot. A. Zacharska)
<https://www.bazakoni.pl/gepard-pamir-giza>
Photo 16. Gepard stallion before starting in Derby race in 1995

ECAHO

Siwy Ecaho (Pepton/Eturia po Palas) (fot. 17, 18, 19) reprezentujący ród Ibrahim or.ar. i linię żeńską klaczy Wołoszka. Urodził się 1 marca 1990 r. Jego ojciec, siwy Pepton – Czempion Polski Ogierów Starszych z 1989 r. przekazał mu cenne geny takich koni, jak: Bandos, Witraż czy Wielki Szlem (tab. 7). Matka, siwa Eturia była zdobywczynią tytułów Czempionki Polski Klaczy Starszych (1988), Czempionki Świata Klaczy (1982), Wiceczempionki Europy (1988) i trofeum WAHO – World Arabian Horse Organization (2005).

Fot. 17. Ogier Ecaho
<https://www.bazakoni.pl/ecaho-pepton-etruria>
 Photo 17. Ecaho stallion

Tabela 7. Rodowód ogiera Ecaho
 Table 7. Pedigree of Ecaho stallion

Pepton (PL)	Bandos (PL)	Negativ (SU)
		Bandola (PL)
Etura (PL)	Pemba (PL)	Czort (PL)
		Penza (PL)
Etura (PL)	Palas (PL)	Aswan (EG)
		Panel (SU)
Etura (PL)	Etna (PL)	Faher (PL)
		Elżunia (PL)

Ecaho wyrósł na wspaniałego ogiera. Już w wieku 5 lat został Czempionem Polski Ogierów Starszych. Jego uczestnictwo w pokazach wieńczyło niemal zawsze zdobycie kolejnego tytułu czempiona lub Top Ten. Na torach wyścigowych biegał przez dwa sezony (2/20) (2-4-7-2). Stanowił przez 8 sezonów, począwszy od 1995 r. w stadninach w Janowie, Michałowie i Białce. W grudniu 2003 r. został zakupiony przez Jamesa Ferlity. Po sprzedaży ogiera do Ameryki w Janowskiej stadninie inseminowano klacze jego mrożonym nasieniem.

Fot. 18. Ogier Ecaho w Haras de Cardenas w 2010 r. (fot. A. Mattsson)
 Photo 18. Ecaho stallion in Haras de Cardenas in 2010

Fot. 19. Ogier Ecaho w Santa Ynez w 2009 r. (fot. A. Mattsson)
 Photo 19. Ecaho stallion in Santa Ynez in 2009

Przychówek Ecaho liczy ponad 220 potomków, w większości znajdujących się w USA. Jego najlepszymi urodzonymi w Polsce córkami są z pewnością: Czempionka Świata Klaczy – Emanda (Ecaho/Emanacja po Eukaliptus), Czempionka Polski Klaczy Starszych – Palmeta (Ecaho/Pilica po Fawor) i Czempionka Klaczy Skandynawii – Olita (Ecaho/Orawa po Argo).

Emanda jest matką doskonałej pokazowej Emandorii (Gazal al Shaqab/Emanda po Ecaho), Czempionki Świata Klaczy Młodszych (2005), Czempionki Europy Klaczy Młodszych (2006), Czempionki Polski Klaczy Starszych (2009), Czempionki Pucharu Narodów i Europy Klaczy Starszych (2010) i Czempionki Świata Klaczy Starszych (2013). Spośród synów Ecaho na wyróżnienie zasługuje potomek wyścigowej rodziny klaczy Sabellina, sam dzielny wyścigowo jak i doskonały na ringu pokazowym ogier Salar (Ecaho/Saba po Etat). Imię Ecaho jest skrótem nazwy Europejskiej Organizacji Konia Arabskiego (European Commission of Arabian Horse Organizations). W 2015 r. ogier ukończył 25 lat.

POGROM

Gniady Pogrom (QR Marc/Pętla po Visbaden) urodził się 30 kwietnia 2009 r., będąc kontynuatorem rodu męskiego wywodzącego się od ogiera Saklawi I i linii żeńskiej klaczy Szamrajówka. Jego ojciec, reproduktor amerykańskiej hodowli był zdobywcą tytułów Czempiona Świata Ogierów Starszych (2012), Czempiona Pucharu Narodów (2012), dwukrotnie Wiceczempiona Świata Ogierów Starszych (2010 i 2011) i Wiceczempiona Świata Ogierów Młodszych (2008). Matka jest potomkinią ogierów Bandos, Comet, Witraz i Wielki Szlem (tab. 8).

Fot. 20. Roczny ogierek Pogrom
(fot. A. Mattsson)
*Photo 20. Pogrom stallion
as a yearling*

Tabela 8. Rodowód ogiera Pogrom
Table 8. Pedigree of Pogrom stallion

QR Marc (US)	Marwan al Shaqab (QA)	Gazal al Shaqab (QA)
	Swete Dreams (US)	Little Liza Fame (US)
		Magic Dream (CA)
Pętla (PL)	Visbaden (SU)	Kouream de Ment (US)
		Naftalin (SU)
	Petra (PL)	Presnia (SU)
		Pepton (PL)
		Pestka (PL)

Pogrom już jako roczniak zdobył tytuł Wiceczempiona Polski Ogierów Młodszych (fot. 20), a w wieku 2 lat został Czempionem Polski Ogierów Młodszych. Szybko wzbudził zainteresowanie amerykańskich hodowców i pod koniec 2011 r. został wydzierżawiony do stajni Midwest Arabians. W 2012 r. rozpoczął w USA karierę hodowlaną i pokazową. Rok później zdobył najbardziej prestiżowe tytuły pokazowe w USA – Czempiona Ogierów Starszych i Czempiona Supreme Ogierów w Scottsdale.

Powód do dumy tym większy, że było to pierwsze od 37 lat zwycięstwo polskiego konia podczas Annual Scottsdale Arabian Horse Show. Dwa miesiące później, podczas Arabian Breeders World Cup w Las Vegas (fot. 21, 22) Pogrom ponownie triumfował, uzyskując tytuł Czempiona Ogierów starszych, a pod koniec tego samego roku Czempiona Ogierów USA. Stał się jedynym wśród aktualnie żyjącego pogłowia koni arabskich zdobywcą trzech koron USA (zwycięzca trzech najważniejszych pokazów kraju). Jego występy budziły wśród miłośników koni arabskich w Ameryce emocje analogiczne do wywoływanych przez legendarnego Baska.

W 2014 r. Pogrom powrócił do macierzystej stadniny i zajął boks ogiera czołowego. W swojej dotychczasowej pięcioletniej karierze hodowlanej dał już 218 potomków. Jego potomstwo to młode konie, z których większość urodziła się w USA. Ogier cieszy się zainteresowaniem hodowców w Kanadzie, Francji, Holandii, Włoszech, Austrii, Szwecji, Argentynie, Australii i Brazylii. Pierwsze źrebię po Pogromie przyszło na świat w Polsce w 2014 r. Ogier zachwyca szlachetnym typem budowy, szerokim czołem, wielkością i wyrazistością oka i pięknie osadzoną, długą szyją.

Fot. 21. Ogier Pogrom podczas pokazu w Las Vegas
(fot. A. Mattsson)
Photo 21. Pogrom stallion in Las Vegas

Fot. 22. Ogier Pogrom
(fot. A. Mattsson)
Photo 22. Pogrom stallion

Ogierzy z SK Michałów

Stadnina Koni w Michałowie powstała w 1953 roku a zgromadzony w niej materiał hodowlany stanowiły klacze przeniesione z Klemensowa oraz z Albigowej i Nowego Dworu. Konie michałowskie reprezentowały w większości typ saklawi, były więc nieco wyższe i masywniejsze od arabów z innych stadnin. SK Michałów należy do najważniejszych ośrodków hodowlanych w Polsce i, mimo że historia jej istnienia jest znacząco krótsza od SK Janów Podlaski, różnice w poziomie prowadzonej hodowli są trudno dostrzegalne.

ELDON

Urodzony 7 marca 1985 r. siwy Eldon (Penitent/Erotyka po Eufkrat) (fot. 23, 24, 25) jest reprezentantem rodu ogiera Ilderim or.ar. i rodziny klaczy Milordka (tab. 9). W roku, w którym urodził się Eldon, jego ojciec Penitent zdobył tytuł Czempiona Polski Ogierów Starszych, a trzy lata później Czempiona Europy Ogierów. Penitent został sprzedany do Dunromin Arabians, a w polskiej hodowli użyto tylko dwóch jego synów, jednym z nich był Eldon. W wieku 6 lat Eldon został Czempionem Europy Ogierów, a rok później doceniony podczas pokazu w Janowie zyskał tytuł Czempiona Polski Ogierów Starszych. Na dwa lata (1993–1994) został wydzierżawiony do Wielkiej Brytanii, gdzie zdobył tytuł Wiceczempiona UK Ogierów a w Towerlands Rezerwowego Czempiona. Podczas pobytu na torze wyścigowym wygrał między innymi nagrodę Cometa (2/10) (3-4-1-1). W 2013 r. zdobył trofeum WAHO. Stanowił przez dwadzieścia jeden sezonów w stadninach w Janowie, Kurozwałkach, Białce, Grabowie, Silverdale Arabian Stud, Taurus Arabians i rodzimym Michałowie, pozostawiając ponad 220 potomków.

Fot. 23. Ogier Eldon
(fot. A. Mattsson)
Photo 23. Eldon stallion

Tabela 9. Rodowód ogiera Eldon
Table 9. Pedigree of Eldon stallion

Penitent (PL)	Partner (PL)	Eleuzis (PL)
		Parma (SU)
Erotyka (PL)	Eufkrat (PL)	Faher (PL)
		Piewica (SU)
Erotyka (PL)	Eroica (PL)	Elf (PL)
		Estebna (PL)
Erotyka (PL)	Eroica (PL)	Negatyw (SU)
		Elegia (PL)

Córki Eldona to wspaniałe matki stadne, a jednocześnie doskonale konie pokazowe. Siwa Anegdota (Eldon/Angola po Palas) została Czempionką Młodzieżową Polski (1998) i I Czempionką Polski Klaczy Młodszych (1999) a Emika (Eldon/Emoza po Ernal) – Wiceczempionką Polski Klaczy Młodszych (2001) i Czempionką pokazów w Warszawie i Jesiennego w Janowie. Persenówka (Eldon/Perełka po Ernal) została Wiceczempionką Klaczy Starszych w Vilhelmsborg (2001), Czempionką Klaczy Starszych w Wels (2001) i Wiceczempionką Klaczy Starszych w Emerald Trophy (2006). Wśród synów Eldona należy wyróżnić: Edeona (Eldon/Emigrantka po Eukaliptus) – Czempiona Polski Ogierów Młodszych, Czempiona UK Ogierów Starszych i Międzynarodowego Czempiona Ogierów pokazu w Poznaniu oraz Perma (Eldon/Persona po Palas) – Czempiona Danii Ogierów Starszych.

Potomkowie Eldona osiągnęli również świetnie wyniki w próbach wyścigowych, czego potwierdzeniem może być kariera ogiera Espadero (Eldon/Esparceta po Fawor). Podczas swojej bytności na służewieckim torze wygrał 6 z 20 gonitw, w których startował, w tym gonitwy o nagrodę Michałowa, Wielkiego Szlema i Derby. Równie dobre wyniki osiągały: Fiszka (Eldon/Falba po Pers), Parad (Eldon/Partytura po Eternit), Escorial (Eldon/Etra po Pepi) i Eskat (Eldon/Emiliana po Gadir).

Fot. 24. Ogier Eldon w wieku 29 lat
(fot. A. Mattsson)
Photo 24. 29-year-old Eldon stallion

Fot. 25. Ogier Eldon w wieku 28 lat
(fot. A. Mattsson)
Photo 25. 28-year-old Eldon stallion

Najlepszym synem Eldona okazał się ogier Piaff (Eldon/Pipi po Banat) – Czempion Polski Ogierów Młodszych, dwukrotny Czempion Polski Ogierów Starszych (1999 i 2005), Czempion Holandii Ogierów i czempion kilku regionów w USA. Na torach wyścigowych na Służewcu Piaff startował w 20 gonitwach, z których wygrał dwie. Liczba jego potomstwa przekracza 130 osobników.

Z uwagi na sędziwy wiek Eldon zakończył karierę hodowlaną w 2012 r. Padł 27 września 2017 r., mając 32 lata, pozostawiając znaczącą ilość jakościowego potomstwa.

WOJSŁAW

Gniady Wojsław (Tallin/Wilejka po El Paso) (fot. 26, 27, 28) urodził się w 1986 r. Pochodził z rodu ogiera Bairactar or.ar. i linii żeńskiej klaczy Sweykowska (tab. 10).

Fot. 26. Ogier Wojsław (fot. Z. Raczkowska)
<https://www.bazakoni.pl/wojsaw-tallin-wilejka>
Photo 26. Wojsław stallion

Tabela 10. Rodowód ogiera Wojsław
Table 10. Pedigree of Wojsław stallion

Tallin (SU)	Nabeg (SU)	Arax (PL)
		Nomenklatura (SU)
Wilejka (PL)	Talantliwaia (SU)	Aswan (EG)
		Teplitsa (SU)
Wilejka (PL)	El Paso (PL)	Czort (PL)
		Ellora (PL)
	Warmia (PL)	Comet (PL)
		Wadera (PL)

Jego ojciec, Tallin był reproduktorem sprowadzonym z Tierska, a matka zdobywczynią tytułu Wicczempionki Polski Klaczy Młodszych w 1982 r. i pierwszego miejsca w pokazie w Sztokholmie w tym samym roku (Łęczycka, 2010).

Wojśław zasłynął głównie wynikami uzyskanymi na torach wyścigów konnych. W swojej karierze wygrał gonitwy o nagrodę Białki i Piechura oraz został uznany za Wyścigowego Czempiona Reprodaktorów w 1997 r. W karierze pokazowej zdobył tytuł Czempiona Polski Ogierów Starszych (1991). Krył przez jedenaście sezonów, między innymi w SK Janów, Michałów i w Strawberry Banks Arabian w USA.

Pod koniec życia został wydzierżawiony, a następnie kupiony przez Marshe Parkinson z Canterbury Farm w USA. Potomstwu przekazywał przede wszystkim predyspozycje wyścigowe. Pozostawił po sobie ponad 150 koni, z których na wyróżnienie zasługują klacze Dajana (Wojśław/Dalida po Probat), Estelka (Wojśław/Estela po Probat) oraz przede wszystkim ogier Druid (Wojśław/Dalida po Probat)

– zwycięzca Derby, gonitwy o nagrodę Porównawczą (dwukrotnie) i Europy (dwukrotnie). W 1999 r. Druid został sprzedany do Turcji za rekordową sumę 500 000 \$.

Fot. 27. Ogier Wojśław (fot. S. Vesty)
<http://www.pedegru.com/animal/wojswlaw>
Photo 27. Wojśław stallion

Fot. 28. Ogier Wojśław; https://public.fotki.com/hypoint/arabians/arabian_album_polis/wojswlaw-1986-2007bs.html
Photo 28. Wojśław stallion

Wojśław jest również ojcem pięknego Emanora (Wojśław/Emanacja po Eukaliptus) – Czempiona Polski, USA, Wicczempiona Kanady i Czempiona ze Scottsdale. W polskiej hodowli użyto dwóch synów Wojśława – Monara (Wojśław/Mirtęga po Probat) i Werbuma (Wojśław/Werda po Piechur) – Czempiona Ogierów Starszych Warszawskiego i Letniego Pokazu.

Wojśław dożył 21 lat i padł 19 kwietnia 2007 r. po zakończeniu stanówki w Canterbury Farm.

EMIGRANT

Siwy Emigrant (Ararat/Emigrantka po Eukaliptus) (fot. 29, 30), przedstawiciel rodu Saklawi I i rodziny klaczy Milordka urodził się 30 stycznia 1991 r. Jego matka Emigrantka, zdobywczyni tytułu Czempionki Polski Klaczy Starszych (1992) i Czempionki Europy Klaczy (1991) to jedna z najlepszych córek Eukaliptusa i jedna z najcenniejszych michałowskich klaczy. Ojciec Emigranta to Czempion Polski Ogierów Starszych z 1999 r. siwy Ararat. Emigrant był zimbredowany 3x2 na ogiera Palas i 3x3 na ogiera Bandos (tab. 11).

Fot. 29. Ogier Emigrant;
<https://www.bazakoni.pl/emigrant-ararat-emigrantka>
 Photo 29. Emigrant stallion

Tabela 11. Rodowód ogiera Emigrant
 Table 11. Pedigree of Emigrant stallion

Ararat (PL)	Palas (SU)	Aswan (EG)
		Panel (SU)
Emigrantka (PL)	Arra (PL)	Bandos (PL)
		Arba (PL)
Emigrantka (PL)	Eukaliptus (PL)	Bandos (PL)
		Eunice (PL)
Emigrantka (PL)	Emigracja (PL)	Palas (SU)
		Emisja (PL)

Wspaniały rodowód zaowocował sukcesami na ringach pokazowych. Emigrant został dwukrotnie Wiczcampionem Polski Ogierów Starszych (1997 i 2000), Czempionem Polski Ogierów Starszych (2002) (fot. 31), Wiczcampionem Ogierów Pucharu Narodów (1999), Czempionem Europy Ogierów (2001) oraz kilkakrotnie zdobył tytuł czempiona na mniej prestiżowych pokazach. Na wyścigach biegał przez dwa sezony, startując w 22 gonitwach (1-3-5-3). W swojej karierze hodowlanej krył przez dwanaście sezonów w Michałowie, Białce, Janowie Podlaskim. Wiosną 2008 r. został zakupiony przez Manę i Dianę Vierra do Valley Oaks Arabians w USA.

Fot. 30. Emigrant jako Czempion Polski
 (fot. A. Mattsson)
 Photo 30. Emigrant stallion – Polish Champion

Fot. 31. Izabella Pawelec-Zawadzka i Emigrant
 (fot. A. Mattsson)
 Photo 31. Izabella Pawelec-Zawadzka and Emigrant

Pozostawił po sobie ponad 220 potomków, w tym większość w Polsce. Jego najcenniejsi synowie to: Emrod (Emigrant/Empressa po Probat) – Czempion Polski Ogierów Młodszych (1998), Czempion Szwecji i Wiceczempion Ogierów z Vilhelmsborgu (2001), Wiceczempion Międzynarodowego Pokazu w Poznaniu (2002), Wiceczempion Polski Ogierów Starszych (2003); Gaspar (Emigrant/Gaskonia po Probat) – Czempion Polski Ogierów Młodszych (2000), Wiceczempion Ogierów Starszych w Winzenheim (2002) i Czempion Polski Ogierów Starszych (2006) oraz Eurykles (Emigrant/Eutona po Eto-gram). 30 stycznia 2018 r. Emigrant ukończył 27 lat i nadal rezyduje w amerykańskiej stajni Valley Oak Arabians wraz ze swoim synem Gasparem.

GANGES

Gniady Ganges (Monogramm/Garonna po Fanatyk) (fot. 32, 33, 34) urodził się 6 kwietnia 1994 r. jako potomek rodu ogiera Kuhailan Haifi or.ar. i rodziny klaczy Gazella or.ar. (tab. 12). Jego ojciec Monogramm to amerykański czempion, który już za życia stał się legendą, będąc Wiceczempionem Ogierów Młodszych USA (1988) i dwukrotnie zdobywcą tytułu Top Ten Ogierów USA (1991 i 1992), ale przede wszystkim ojcem sporej stawki doskonałego potomstwa. Matka Gangesa, klacz Garonna to Wiceczempionka Polski Klaczy Młodszych (1987) i zwyciężczyni nagrody Liry (Oaks) w wyścigowych próbach dzielności.

Fot. 32. Ogier Ganges (fot. S. Vesty)
<http://pofp2014.vdl.pl/pl/node/1478>
 Photo 32. Ganges stallion

Tabela 12. Rodowód ogiera Ganges
 Table 12. Pedigree of Ganges stallion

Monogramm (US)	Negatraz (US)	Bask (PL)
		Negotka (US)
Garonna (PL)	Fanatyk (PL)	Knippel (SU)
		Monopolia (SU)
Garonna (PL)	Gizella (PL)	Aloes (PL)
		Fatima (PL)
Garonna (PL)	Gizella (PL)	Palas (SU)
		Gilza (PL)

Ganges posiada cechy typowe dla typu kuhailan – atletyczną budowę i dynamiczny ruch w połączeniu z wyszukanyim pięknem, skutkiem czego dwukrotnie został Wiceczempionem Polski Ogierów Młodszych (1995 i 1996), Międzynarodowym Czempionem Ogierów w Blommerod (2000), Czempionem Polski Ogierów Starszych (2001), Wiceczempionem Pucharu Narodów (2001), zdobywcą tytułu Top Ten Czempionatu USA (2002), Czempionem Ogierów w Columbus (2002) i Wiceczempionem USA (2003). Jego karierę wyścigową należy również uznać za udaną (2/16) (3-3-6-1). Stanowił w stadninach w Michałowie, Janowie, w USA w Nichols Arabians (2002) i Canterbury Arabians (2003–2004) oraz w Szwecji w Sinus Arabians (2013).

Fot. 33. Ogier Ganges (fot. A. Mattsson)
Photo 33. Ganges stallion

Fot. 34. Ogier Ganges (fot. A. Mattsson)
Photo 34. Ganges stallion

Pozostawił po sobie ponad 260 potomków. Znaczną ich część charakteryzują doskonale predyspozycje wyścigowe, czego potwierdzeniem może być wygrana w Derby ogiera Don Carlos (Ganges/Decyzja po Pamir) w 2005 r. Podczas pokazów wyróżniały się jego córki – klacz Wieża Wiatrów (Ganges/Wiazma po Arbil) – Czempionka Klaczy z Białki i Młodzieżowa Wiceczempionka Polski (2002), sprzedana na aukcji Pride of Poland (2002) za 220 000 \$ oraz klacz Dobra Nowina (Ganges/Dzięcielina po Arbil) – Wiceczempionka Klaczy z Białki i Młodzieżowa Wiceczempionka Klaczy międzynarodowego pokazu w Poznaniu (2003), a także Czempionka Klaczy Młodszych z Bełżyc (2004). Na wyróżnienie zasługują również Diaspora (Ganges/Dalida po Probat), Drzewica (Ganges/Dzięcielina po Arbil), Złota Księga (Ganges/Zatoka po Arbil), Wróżka (Ganges/Wipera po Fawor) i Złota Wieża (Ganges/Zatoka po Arbil). W kwietniu 2018 r. Ganges ukończył 24 lata i nadal pozostaje w macierzystej stadninie. Jego imieniem nazwano odbywającą się na służewieckim torze gonitwę dla 3-letnich koni czystej krwi arabskiej I grupy na dystansie 1800 m.

EKSTERN

Przedstawiciel rodu ogiera Kuhailan Haifi or.ar. i linii klaczy Milordka, siwy Ekstern (Monogramm/Ernestyna po Piechur) (fot. 35, 36, 37) urodził się 10 stycznia 1994 r. Jest podobnie jak Ganges synem utytułowanego amerykańskiego czempiona Monogramma (Negatraz/Monogramma po Knippel). Matka Eksterna – klacz Ernestyna posiada bardzo dobry rodowód i przodków, takich jak: Banat (El Azrak/Bandola po Witraż), Bandos (Negatiw/Bandola po Witraż), Elf (Aquino/Ellenai po Wielki Szlem) czy Faher (Trypolis/Ferha po Kuhailan Abu Urkub) (tab. 13).

Ekstern nie bez powodu był uważany za najlepszego syna Monogramma. Wygrał wszystkie pokazy, w których brał udział (Sweet, 2014). Został Młodzieżowym Czempionem Polski (1995), Międzynarodowym Czempionem Ogierów Młodszych z Babolnej (1996), Międzynarodowym Czempionem Wielkiej Brytanii (1999), Czempionem Polski Ogierów Starszych (2000), Czempionem Tulip Cup (2000), Czempionem Pucharu Narodów w Aachen (2000), Czempionem Europy (2000), Czempionem Świata (2000) i Czempionem pokazu Mercedes Diamond Cup w Borgloon (2003). Zdobył także Trofeum WAHO (2008). Jego wyniki uzyskiwane w gonitwach płaskich nie należały do imponujących (1/10) (0-0-1-1-3).

Fot. 35. Ogier Ekstern
(fot. M. Sawczynszyn-Pawlus)
<http://www.stajnia-oxer.pl/mojekartki2016.html>
Photo 35. Ekstern stallion

Tabela 13. Rodowód ogiera Ekstern
Table 13. Pedigree of Ekstern stallion

Monogramm (US)	Negatraz (US)	Bask (PL)
		Negotka (US)
Ernestyna (PL)	Piechur (PL)	Knippel (SU)
		Monopolia (SU)
Ernestyna (PL)	Erwina (PL)	Banat (PL)
		Pierzeja (PL)
Ernestyna (PL)	Erwina (PL)	Palas (SU)
		Elegancja (PL)

Fot. 36. Ogier Ekstern (fot. A. Mattsson)
Photo 36. Ekstern stallion

Fot. 37. Niesamowity ruch Eksterna (fot. A. Mattsson)
Photo 37. Ekstern stallion and its amazing movement

Krył w stadninach w Janowie, Michałowie, Białce i Jadem Arabians w Belgii. Pozostawił po sobie niebagatelną liczbę potomstwa, przekraczającą 450 sztuk. Przekazywał wspaniały typ, egzotyczną głowę i doskonały ruch (Luft, 2015). Jego córka Wilga (Ekstern/Wenessa po Egon) wygrała klasę na Czempionacie Europy w Weronie (2001); Palanga (Ekstern/Panika po Eukaliptus) została Młodzieżową Czempionką Europy (2003); Esparto (Ekstern/Ekspozycja po Eukaliptus) Młodzieżową Wicczempionką Polski i Czempionką Ogierów Młodszych międzynarodowego pokazu w Poznaniu (2003); Sefora (Ekstern/Sawantka po Pepton) Czempionką Polski Klaczy Młodszych (2006) i zdobywczynią tytułów Top Five Pucharu Narodów i Top Ten Czempionatu Świata (2006); Psyche Victoria (Ekstern/Pallas-Atena po Ecaho) zdobywczynią tytułu Top Ten Czempionatu Świata (2007); a Psyche Kreuza (Ekstern/Pallas-Atena po Ecaho) zdobywczynią tytułów Top Ten Czempionatu Świata Klaczy Młodszych (2009 i 2010) i Top Five Czempionatu Europy (2010). Również zagraniczne potomstwo Eksterna przysporzyło hodowcom wiele powodów do dumy.

Ekstern wraz z półbratem Gangesem stacjonuje w Stadninie Koni Michałów. 10 stycznia 2018 r. skończył 24 lata.

Ogierzy z SO Białka

W 1981 r. przy Stadzie Ogierów w Białce rozpoczęła funkcjonowanie stadnina koni arabskich. Bazowała na materiale hodowlanym pochodzącym z trzech istniejących stadnin (Janowa, Michałowa i Kurozwek), bardzo zróżnicowanym pokrojowo i genetycznie. Z uwagi na najkrótszy okres funkcjonowania i niewielką skalę prowadzonej hodowli SK Białka nie może poszczycić się sukcesami tej miary co Michałów i Janów, ale skupia się na pracy mającej na celu utrzymanie rzadkich rodów i linii.

PESAL

Siwy Pesal (Partner/Perforacja po Ernal) (fot. 38, 39, 40) urodził się 14 stycznia 1991 r. Reprezentuje ród ogiera Ilderim or.ar. i linię żeńską klaczy Szamrajówka. Partner, ojciec Pesala to Wiceczempion Polski Ogierów Starszych (1979), który swojemu potomstwu przekazywał kaliber i dobry ruch. Matka, klacz Perforacja jest córką założycielki białeckiej linii „P”, wywodzącej się od epokowej Piewicy (Priboj/Włodarka po Ofir) (tab. 14).

Fot. 38. Ogier Pesal (fot. Z. Raczkowska)
<https://www.bazakoni.pl/pesal-partner-perforacja>
 Photo 38. Pesal stallion

Tabela 14. Rodowód ogiera Pesal
 Table 14. Pedigree of Pesal stallion

Partner (PL)	Eleuzis (PL)	Aquinor (PL)
		Ellenai (PL)
Perforacja (PL)	Parma (SU)	Aswan (EG)
		Pokanazja (SU)
Perforacja (PL)	Ernal (PL)	Palas (SU)
		Engracja (PL)
	Pentoza (PL)	Ellorus (PL)
		Pentoda (PL)

W wyścigowych próbach dzielności startował tylko przez jeden sezon, biorąc udział w 8 gonitwach (0-2-2-1). Uczestnictwo w pokazach przyniosło mu tytuły Czempiona Polski Ogierów Młodszych (1993), Wiceczempiona Polski Ogierów Starszych (1996), Wiceczempiona Pucharu Narodów Ogierów Starszych (1996), Czempiona Polski Ogierów Starszych (1997), Wiceczempiona Włoch Ogierów Starszych (2002), Top Ten Czempionatu Świata Ogierów Starszych (2002), Czempiona Holandii Ogierów Starszych (2003), Top Five Czempionatu Pucharu Narodów Ogierów Starszych (2004), Top Ten Czempionatu Świata Ogierów Starszych (2004) oraz kilkakrotne zdobycie tytułu czempiona na mniej prestiżowych międzynarodowych pokazach. Pesal krył w stadninach w Janowie, Białce, Michałowie i Taurus Arabians, L'Ippocastano we Włoszech (2002). Wiosną 2003 r. został sprzedany do Holandii, gdzie stacjonuje w stadnie Klarenbeek Arabians. Klasa jego potomstwa stała się powodem podjęcia decyzji o wydzierżawieniu reproduktora przez SK Janów Podlaski w 2005 r. i SK Białka na lata 2013–2014. Pozostawił po sobie ponad 140 potomków dziedziczących po nim doskonały typ i niebagatelną urodę. W grupie jego córek na wyróżnienie zasługują: Endorra (Pesal/Emigrantka po Eukaliptus), Złota Orda (Pesal/Zagrobla po Monogramm), Carina (Pesal/Cacanka po Borysław), Noc (Pesal/Nuda po Cza-ko), Herca (Pesal/Heroldia po Eukaliptus) i Ciarka (Pesal/Cirka po Borek).

Jego najcenniejszymi synami są: wyhodowany przez państwa Katarzynę i Michała Bogajewiczów

Girlan-Bey (Pesal/Gracja-Bis po Monogramm) – Czempion Polski Ogierów Młodszych (2003), Czempion Ogierów Młodszych w Vilhelmsborgu (2004), Czempion Ogierów Młodszych Elran Cup (2004), Wiceczempion Europy Ogierów Młodszych (2004), zwycięzca rankingu ECAHO Cup (2004), Czempion Szwecji Ogierów Młodszych (2005), Wiceczempion Świata Ogierów Młodszych (2005) i Top Ten Ogierów Starszych, Czempionatu Świata (2010) oraz Palatino (Pesal/Palmeta po Ecaho) – Czempion Polski Ogierów Starszych (2012), drugi Wiceczempion Pucharu Narodów (2013) i dwukrotny zdobywca Top Ten Czempionatu Świata Ogierów Starszych (2011 i 2012). 14 stycznia 2018 r. Pesal skończył 27 lat. Nadal stanowi w holenderskiej stadninie Klarenbeek Arabians.

Fot. 39. Ogier Pesal (fot. W. Pawłowski)
<http://www.bialka.arabians.pl/pl/oferta/ogierzy/oo/opis.php?knr=7355&rok=2013>
 Photo 39. Pesal stallion

Fot. 40. Ogier Pesal (fot. J. Jonientz)
<http://www.arabhorsenews.com/Klarenbeek/pesal.htm>
 Photo 40. Pesal stallion

CEFIR

Ciemnogniady Cefir (Eryks/Celina po Metropolis NA) (fot. 41, 42, 43), będący przedstawicielem rodu Saklawi I i rodziny klaczy Bent el Arab or.ar., urodził się w 2011 r. Linia żeńska jego matki klaczy Celina wywodzi się z hodowli węgierskiej i jest bardzo nielicznie reprezentowana w Polsce (tab. 15).

Fot. 41. Ogier Cefir (fot. A. Mattsson)
 Photo 41. Cefir stallion

Tabela 15. Rodowód ogiera Cefir
 Table 15. Pedigree of Cefir stallion

Eryks (PL)	Gazal al Shaqab (QA)	Anaza el Farid (US)
		Kajora (US)
	Emmona (PL)	Monogramm (US)
		Emilda (PL)
Celina (PL)	Metropolis NA (US)	Concensus (US)
		NDL Martinique (US)
	Cyfra (PL)	Pesal (PL)
		Cudna (PL)

Cefir, podobnie jak jego ojciec Eryks, zachwycał wybitnym ruchem, poprawną budową i dużym, pięknym okiem. Zdobył tytuły: Top Five Wiosennego Pokazu Młodzieżowego w Białce (2014), dwukrotnie Wiceczempiona Warszawskiego Pokazu Arabia-Polska Ogierów Młodszych (2014 i 2015), Top Five Czempionatu Polski ogierów Młodszych (2014) oraz Czempiona Polski Ogierów Starszych (2015). W 2015 r. rozpoczął karierę hodowlaną w macierzystej stadninie. Był oferowany na sprzedaż podczas Zimowej Aukcji w SK Michałów w 2016 r., lecz nie znalazł nabywcy. Cefir padł w listopadzie 2017 r., pozostawiając po sobie zaledwie garstkę potomstwa.

Fot. 42. Ogier Cefir (fot. A. Mattsson)
Photo 42. Cefir stallion

Fot. 43. Ogier Cefir (fot. A. Mattsson)
Photo 43. Cefir stallion

Nie sposób jednoznacznie określić wielkość wpływu danego ogiera na polską lub zagraniczną hodowlę ani w sposób nie pozostawiający wątpliwości wyłonić najlepszego ogiera wyhodowanego w wymienionych stadninach. Każdy z charakteryzowanych reproduktorów wywarł wpływ i wniósł sobie właściwy wkład w rozwój polskiej hodowli. Dokonanie obiektywnego porównania utrudnia także fakt, że były one użytkowane w różnych latach, na różnych etapach udoskonalania pogłowia rasy. Niemniej to właśnie różnorodność i liczebność tych wspaniałych koni stworzyła potęgę i niepowtarzalny charakter polskiej hodowli, cieszącej się tak wielkim uznaniem i zainteresowaniem na arenie międzynarodowej.

Literatura

- Abraham L. (2009). The Fable Horse Eukaliptus. Arab Horse [online].
- Chmiel K., Gajewska A., Sobczuk D. (2006). An estimation of breeding value of purebred arabian stallions with regard to conformation traits judged in shows in the years 1985–2006. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.
- Jaworski M. (2007). Powrót do tego, co zapomniane: potomstwo Europejczyka w 2007 r. Polskie Araby [online]; <http://www.polskiearaby.com/?page=hodowla&lang=pl&id=46>
- Lipowicz Z., Zbyszewski G. (2013). The Arabian horse – Poland’s national treasure. Tutto Arabi: pp. 210–215.
- Luft M. (2015). Ekstern 20 years of succes. Arabian Stallions of The World, X: 28–47.
- Łęczycka U. (2010). Wilejka: To be reflected in fields for decades to come. Tutto Arabi: pp. 268–275.
- Pudyszak K. (2018). Bask. Stadnina Albigowa [online]; <http://www.stadnina.albigowa.com.pl/bask/>

Fot. A. Mattsson wykorzystano za zgodą autorki.